

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 7 kwietnia 2023 r.

Poz. 3067

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.315.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 6 kwietnia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LII/343/2023 Rady Gminy Niegowa z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat od właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, w części określonej w: tytule uchwały w zakresie wyrazów: „oraz od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy”, w § 2 uchwały oraz w § 3 w zakresie zwrotu: „i § 2” uchwały, jako sprzecznej z art. 6 ust. 2, ust. 4 i ust. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 16 lutego 2023 r. Rada Gminy Niegowa podjęła uchwałę Nr LII/343/2023 w sprawie określenia górnych stawek opłat od właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, dalej jako „uchwała”

Jako podstawę prawną do podjęcia niniejszej uchwały Rada wskazała m.in.: art. 6 ust. 2 i ust. 4 ustawy.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 9 marca 2023 r. za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej.

W toku badania legalności organ nadzoru uznał, że jest ona w części niezgodna z prawem.

Rada Gminy Niegowa w § 2 uchwały postanowiła, iż:

Określa się górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Niegowa na rzecz gminy:

1. w przypadku gdy odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny za jednorazowy odbiór pojemnika o określonej pojemności w następującej wysokości:

- 1) pojemnik 80 l – 30,00 zł;*
- 2) pojemnik 120 l – 50,00 zł;*
- 3) pojemnik 240 l – 60,00 zł;*
- 4) pojemnik 1100 l – 150,00 zł;*

2. w przypadku gdy odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny za jednorazowy odbiór pojemnika o określonej pojemności w następującej wysokości:

- 1) pojemnik 80 l – 60,00 zł;*

- 2) pojemnik 120 l – 100,00 zł;
- 3) pojemnik 240 l – 120,00 zł;
- 4) pojemnik 1100 l – 300,00 zł.

Zakres usług, do których odsyła przepis art. 6 ust. 2 ustawy, dotyczy pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi.

Ponadto, ustawa wskazuje dopuszczalne kryteria różnicowania wysokości górnych stawek opłat. Zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy *rada gminy określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, stosuje wyższe stawki, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny. Z kolei przepis art. 6 ust. 4a ustawy upoważnia radę gminy do zróżnicowania stawki w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych.*

Mając na uwadze regulacje art. 6 ust. 4 i 4a ustawy należy przyjąć, iż kryterium, jakie rada może zastosować, obniżając bądź różnicując górne stawki opłat za odbiór odpadów komunalnych, ustawodawca określił w sposób jednoznaczny i może je stanowić jedynie: gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odległość od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych (uprawnienie do zastosowania zróżnicowanych stawek), a także selektywna zbiórka i odbiór tych odpadów (obowiązek zastosowania niższych stawek opłat); w odniesieniu do nieczystości ciekłych przesłankę taką stanowi także: odległość od stacji zlewnej bądź właściwości nieczystości ciekłych. Ustawodawca nie przewidział w tym zakresie szerszej delegacji dla rady gminy.

Podstawową zasadą działania organów administracji publicznej, w tym również organów jednostek samorządu terytorialnego, jest działanie na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że w przypadku, gdy rada określa i różnicuje stawki opłat za określone usługi, nie może stosować kryteriów innych, niż te wskazane przez ustawodawcę.

Tymczasem, w cytowanych wyżej przepisach § 2 uchwały, Rada Gminy Niegowa dokonała zróżnicowania górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych ze względu na wielkość pojemnika służącego do zbierania odpadów komunalnych. Rada Gminy zastosowała zatem kryterium nie wymienione w ustawie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 29 listopada 2011 r. (sygn. akt VIII SA/Wa 574/18) stwierdził, iż *z treści ww. przepisu wynika, że ustawodawca wskazał tylko dwie przesłanki, którymi może kierować się rada gminy przy dokonywaniu zróżnicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym zakresie szerszej delegacji. Przesłankami tymi są: gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odległość od miejsca unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika, worka czy kontenera na odpady. Skoro więc w niniejszej sprawie dokonano zróżnicowania górnych stawek opłat przy zastosowaniu kryteriów pozaustawowych, to oznacza, że w tym zakresie zaskarżona uchwała została podjęta z przekroczeniem delegacji ustawowej, co stanowi kwalifikowane naruszenie prawa – art. 6 ust. 4a w związku z ust. 2 ustawy o czystości (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. akt II SA/Wr 558/11, publ. cbosa).*

Uchwała określająca górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, ze względu na generalny i powszechny charakter jej unormowań oraz z uwagi na istnienie wyraźnego upoważnienia ustawowego do jej podjęcia, stanowi akt prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Rada gminy obowiązana jest ściśle przestrzegać zakresu upoważnienia udzielonego przez ustawę do podjęcia przedmiotowego aktu. Uchwała rady gminy, będąca aktem prawa miejscowego, jest jednocześnie źródłem powszechnie obowiązującego prawa na obszarze danej gminy (art. 87 ust. 2 Konstytucji RP), musi zatem respektować zakres delegacji zawartej w aktach prawnych wyższego rzędu.

Zatem niewłaściwe określenie w § 2 ust. 1 niniejszej uchwały górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi polegające na odbiorze segregowanych odpadów komunalnych, jak również wadliwe określenie stawek opłat w przypadku braku segregacji tych odpadów (§ 2 ust. 2 uchwały), skutkuje brakiem wypełnienia dyspozycji wymienionych wyżej przepisów art. 6 ust. 2 i 4 ustawy. Uchwała nie zawiera bowiem minimum postanowień, które zgodnie z przepisami powinna określać, a zatem nie realizuje w pełni upoważnienia wynikającego ze wskazanych przepisów.

W przekonaniu organu nadzoru upoważnienie ustawowe zawarte w art. 6 ust. 2 ustawy ma charakter podzielny, w związku z powyższym możliwe jest zakwestionowanie legalności przepisów określających górne stawki opłat za usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych (§ 2 uchwały) i pozostawienie w obrocie prawnym przepisu § 1 uchwały określającego górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Niegowa, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych za usługę opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (ust. 1) oraz opróżniania osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych (ust. 2).

Ponadto, organ nadzoru stwierdza, że w związku z kwestionowaniem legalności § 2 uchwały, należy w konsekwencji również stwierdzić nieważność tytułu uchwały w zakresie wyrazów: „oraz od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy”, jak również stwierdzić nieważność § 3 uchwały w zakresie zwrotu: „i § 2” – z uwagi na zawarte w nim odesłanie.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr LII/343/2023 Rady Gminy Niegowa z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat od właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w części uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz